

Verslag van de vergadering van de statencommissie Bestuur en Middelen van 27 oktober 2003

Aanwezig:

Drs. W.J. Bos (voorzitter), mw. A.H. Raven (CDA), mw.ir. A.A. Swets (CDA), drs. A.J. Ditewig (VVD), mr. J.H. Ekkers (VVD), F.J. Vos (VVD), mw.ir. S. van Bruggen (PvdA), A.J. van Bokkem (PvdA), dr. B. Levering (PvdA), drs. R.P.F. Bijkerk (GL), drs. B. Nugteren (GL), mw. G.B. van Keulen-Saenger (D66), drs. J.H. Gaaikema (D66), M. van de Groep (CU), mr. J.J.J. Streefland (CU), mw. A. Jonkers-Cornelisse (SP), M.F. van Leeuwen (SGP)

Voorts mr. B. Staal (CvdK), de gedeputeerden mw. mr. J.G.J. Kamp, J.G.P. van Bergen, drs. J.P.J. Lokker, dr. J. Streng, J. Binnekamp

Ambtelijke delegatie: mw. Van Os en de heren Sietsma, Limborgh, Langen, Kroon, Kok, Den Uijl en mw. W. Voorneman-Rikkers (notuliste Voorneman Van Weerd Notuleerbureau)

Adjunct-griffier: L.C.A.W. Graafhuis

---

1. Opening

De voorzitter opent de vergadering en heet alle aanwezigen van harte welkom.

2. Mededelingen

De voorzitter stelt met betrekking tot de nagekomen stukken voor:

- Memorandum 21 oktober 2003 inzake effecten Nieuwjaarsmuziekfeest te behandelen bij agendapunt 5 of 7. Aldus wordt besloten.
- Brief van de gemeente Veenendaal d.d. 21 oktober 2003 inzake project Nieuw Wonen te behandelen bij agendapunt 5. Aldus wordt besloten.
- Brief van de Statengriffie d.d. 22 oktober 2003 inzake de provinciale rekenkamer te behandelen na agendapunt 8. Aldus wordt besloten.
- Brief van de Statengriffie d.d. 21 oktober 2003 inzake moties Wilnis te behandelen bij agendapunt 2. Aldus wordt besloten.
- Brief van de Statengriffie d.d. 21 oktober 2003 + notitie d.d. 27 augustus 2003 inzake KWATTA te behandelen bij agendapunt 2. Aldus wordt besloten.
- De stukken ten behoeve van agendapunt 8, renovatie Provinciehuis, zijn te laat verzonden. Gedeputeerde Streng heeft verzocht dit onderwerp heden af te voeren en te agenderen voor de volgende vergadering.

De heer Bijkerk informeert of dit agendapunt wordt afgevoerd vanwege de te late toezending van de stukken of omdat een nadere inhoudelijke bezinning plaatsvindt.

Gedeputeerde Streng antwoordt dat het laatste het geval is. Op grond hiervan kan de commissie nog een aanvullende notitie tegemoet zien.

Spreker deelt voorts mede dat het werkbezoek aan de gemeenten op de Heuvelrug plaatsvindt op maandag 17 november (vertrek vanaf het provinciehuis 8.45 uur). Over de invulling van het bezoek vindt overleg plaats met de afzonderlijke gemeenten. De hoorzitting vindt plaats op donderdag 20 november in Amerongen (aanvang 19.30 uur). In de dagbladen op de Heuvelrug zullen advertenties worden gepubliceerd met een uitnodiging om in te spreken op de hoorzitting. Nadere informatie volgt schriftelijk.

Gedeputeerde Binnekamp licht de stand van zaken met betrekking tot de moties Wilnis als volgt toe. Hij hecht er overigens aan mede te delen dat dit onderwerp wordt geagendeerd voor de vergadering van de commissie WEM d.d. 17 november a.s.

Motie 1: de waterschappen hebben voldaan aan het verzoek voor 1 november a.s. te rapporteren over de staat van de secundaire waterkeringen. De rapportages geven echter nog onvoldoende inzicht in de veiligheidssituatie op termijn. De waterschappen geven aan dat dit o.a. te maken heeft met het feit dat zij in deze nog in afwachting zijn van landelijk vastgestelde normen. Op basis van de rapportages vindt inmiddels wel overleg plaats tussen de provincie en de waterschappen om te bezien wat nodig is om de vraag over de veiligheid te kunnen beantwoorden. Overwogen wordt hierbij externe deskundigen te betrekken.

Motie 2: Er vindt in werkgroepverband veelvuldig overleg plaats tussen de gemeente De Ronde Venen, de waterschappen en de provincie over de schade. Het aantal schadevergoedingaanvragen bedraagt op dit moment 600. De sluitingstermijn was 24 oktober jl. Verwacht wordt dat rond 1 december a.s. duidelijk is welke schadeclaims in het kader van de WTS kunnen worden uitgekeerd. De WTS beperkt zich tot schade in en aan het huis. Voor de schade die buiten de WTS valt, is inmiddels in Wilnis een Stichting in het leven geroepen, waarmee de provincie nauw overleg voert. Op basis van de gegevens die per 1 december a.s. beschikbaar zijn, zullen GS een voorstel formuleren met betrekking tot de hoogte van de bijdrage van de provincie aan de schade die niet door de WTS wordt vergoed.

De heer Van de Groep deelt mede dat de toelichting ten aanzien van de stand van zaken naar aanleiding van motie 1 hem verbaast. Bij indiening van de motie heeft de gedeputeerde de indruk gewekt dat de informatie ruim voor 1 november a.s. beschikbaar zou zijn. Thans wordt meegedeeld dat dit onderwerp wordt geagendeerd voor de commissie WEM d.d. 17 november a.s. Spreker informeert of het dan om de rapportage van de waterschappen gaat of om het inzicht in de actuele situatie van de veiligheid van de secundaire waterkeringen. De burger heeft geen behoefte aan langdurige studie, maar aan een antwoord op de vraag over de veiligheid.

Gedeputeerde Binnekamp meent op 8 september jl. uitdrukkelijk te hebben gezegd dat voor de beantwoording van de vraag naar de veiligheid op termijn wellicht meer tijd nodig zou kunnen zijn. Over inzicht in de actuele stand van de secundaire waterkeringen (de zwakke plekken) beschikt spreker. Die informatie kan – indien gewenst – worden verstrekt. Op 17 november a.s. kan spreker de vraag hoe de veiligheidsituatie op lange termijn zou kunnen worden gewaarborgd nog niet beantwoorden; hij verwacht dat dit over 4 – 6 weken het geval zal zijn. Hij kan de commissie wel informeren over de voortgang van het nader onderzoek. Het verheugt de heer Van de Groep dat de gedeputeerde toezegt relevante gegevens te zullen verstrekken aan de commissie WEM. Wat er speelt op het gebied van de veiligheid gaat z.i. echter ook deze commissie aan. De vraag is welke actuele zaken op korte termijn spelen en welke maatregelen dienen te worden getroffen, die voor de veiligheid van de burgers van belang zijn. Spreker wacht de informatie die op 17 november a.s. zal worden verstrekt vooralsnog af.

De heer Van Leeuwen deelt mede verheugd te zijn over de uitspraak van de gedeputeerde dat de provincie een bijdrage wil leveren aan de schade die niet wordt gedekt door de WTS.

Gedeputeerde Streng deelt mede dat de commissie in het voorjaar van GS een voorstel tegemoet kan zien ten aanzien van de operatie. Het is nadrukkelijk niet de bedoeling dat de kaasschaafmethode wordt toegepast, maar dat besluiten worden genomen op basis van een takendiscussie.

De voorzitter constateert, dat de commissie behoefte heeft aan een inhoudelijke behandeling van dit onderwerp en stelt voor dit aan de orde te stellen na 8. Aldus wordt besloten.

3. Concept-verslag 22 september 2003

M.b.t. de tekst

Het verslag wordt vastgesteld.

N.a.v. de inhoud

Mw. Swets deelt mede, dat de presentatie van het actieplan financieel beheer als bijlage aan het verslag ontbreekt. Toegezegd wordt dat deze alsnog aan de leden zal worden verstrekt.

Lijst van toezeggingen

1. Wordt verschoven naar de volgende vergadering.

2, 4, 8, 9, 10, 11, 13, 14 worden gehandhaafd.

5. Wordt behandeld in de commissie WEM.

3, 6, 7, 12, 15 kunnen worden afgevoerd.

De heer Nugteren mist de toezegging van gedeputeerde Streng te komen met een opzet voor een integraal beleidskader voor ICT-activiteiten. Op voorstel van de voorzitter wordt besloten deze toezegging toe te voegen.

4. Algemene rondvraag

Hiervan wordt geen gebruik gemaakt.

5. Programmabegroting 2004

Mw. Swets merkt in algemene zin op dat de begroting heldere, zij het wel vrij algemene, verhalen bevat waardoor haar af en toe het gevoel bekruipt dat het dualisme half is ingevoerd. Aan de ene kant is er geen detail informatie meer; anderzijds is het sturen op hoofdlijnen op maatschappelijke effecten en indicatoren niet overal even helder ingevoerd. Er zijn programma's voor beleidstaken die nog amper indicatoren hebben, waarmee PS weinig politieke handvatten heeft om te sturen. Op grond van het vorenstaande informeert de CDA-fractie hoe PS dit jaar wordt verondersteld met de begroting om te gaan. De CDA-fractie verwacht dat een en ander volgend jaar scherper is uitgewerkt en wil daarbij worden betrokken. Spreekster informeert hoe GS PS denkt te betrekken bij voornoemde uitwerking. Voorts merkt spreekster in algemene zin op, dat de diensten zich niet eenduidig presenteren. Een aantal diensten geeft aan wat in 2004 zal worden gedaan; andere geven aan wat zij in 2010 bereikt willen hebben. Een eenduidige presentatie lijkt de CDA-fractie gewenst en zij informeert hoe GS daarvoor gaan zorgdragen.

Aan het eind van ieder programma is sprake van een tabel, waarin een verschillenanalyse is opgenomen. De CDA-fractie zou daarnaast inzicht willen hebben in absolute getallen. Met betrekking tot het besluit (witte stuk) lijkt het spreekster goed, dat de kaderstellende rol die de staten nu hebben echt in acht wordt genomen, zoals ter zake de takendiscussie KWATTA maar bijvoorbeeld ook wat te doen met de reservedekking Structuurfonds. Nu staat in het besluit dat PS op den duur zal worden geïnformeerd over de resultaten van een discussie binnen GS. Op grond van het dualisme lijkt het spreekster gewenst PS hierbij in een vroeg stadium, voordat er uitgewerkte plannen liggen, te betrekken. Spreekster informeert hoe GS dit vorm denken te gaan geven.

Spreekster vestigt de aandacht op de geheimhouding van de ambtenaren naar hun gedeputeerde toe. Op dit moment worden ambtenaren geacht vragen/adviezen van en naar statenleden toe te spelen naar hun gedeputeerde, terwijl op 20 mei jl. is afgesproken dat ambtenaren een geheimhouding hebben naar hun gedeputeerde toe als een statenlid daarom vraagt. Spreekster heeft het idee dat niet elke ambtenaar en gedeputeerde zich hiervan bewust is. Zij ziet dat graag bekrachtigd.

Met betrekking tot de provinciale rekenkamer (blz. 19) wordt € 2 ton bezuinigd wordt. De CDA-fractie acht dit prematuur, omdat de discussie over de vorm van rekenkamer (landelijk, regionaal) nog niet is afgerond.

Met betrekking tot de communicatie (blz. 31/32) ontbreken de maatschappelijke effecten. Spreekster verzoekt om een nadere toelichting in deze.

Ten aanzien van de juridische kwaliteit (blz. 39) informeert spreekster welke acties zijn genomen en wat er voor 2004 is gepland.

De heer Van Bokkem merkt op dat voor 2004 een heldere begroting voorligt. De PvdA-fractie herkent daarin zaken uit het coalitieakkoord. Spreker onderschrijft dat de begroting in sommige gevallen wellicht wat te veel op hoofdlijnen is. De PvdA-fractie is hiervan een voorstander en is van mening dat in 2004 gezamenlijk moet worden geprobeerd daar de vinger achter te krijgen. Op het meerjarig financieel perspectief zal de PvdA-fractie nader terugkomen tijdens de plenaire behandeling van de begroting.

Op blz. 33 wordt gesproken over de kosten voor dualisering. De indruk wordt gewekt dat dualisering alleen maar geld kost, terwijl spreker van mening is dat het zo langzamerhand ook geld kan opleveren zowel qua kwaliteit, als financieel. Wellicht is er een model te vinden om in 2004 inzicht te krijgen in de inverdien-effecten van de dualisering.

Met betrekking tot Agenda 2010 is afgesproken dat in het kader van de voorjaarsnota een voortgangsrapportage komt. De commissie heeft echter heden een brief ontvangen van de gemeente Veenendaal inzake de afwijzing van de wijk Veenendaal-oost als levensloopbestendige wijk in het kader van Nieuw Wonen. Op blz. 49 van de onderhavige begroting staat dat het niet is gelukt een nieuwe wijk te selecteren. De levensloopbestendige wijk is echter heel nieuw. De PvdA-fractie is van mening dat er wel degelijk een nieuwe wijk is gevonden die aan de criteria voldoet en stelt dan ook voor Veenendaal-oost toch onder dit kader te laten vallen.

De heer Nugteren merkt op, dat de GL-fractie de begroting onvoldragen vindt. Dit heeft de fractie geuit middels het gezamenlijk met de CU-fractie stellen van schriftelijke vragen op een 3-tal punten: de onderbouwing van de bezuinigingsvoorstellen in bijlage 5.4, het ontbreken van het overdrachtsdocument, de opmerking dat het coalitieakkoord als stelpost is opgenomen hetgeen de staten de mogelijkheid ontnemt van een integraal debat. Spreker wacht de beantwoording vooralsnog af.

Spreker verzoekt voorts om nadere informatie over de effecten van Prinsjesdag. Deze worden weliswaar structureel meegenomen bij de voorjaarsnota maar gelet op het feit dat de effecten van Prinsjesdag grote gevolgen zal hebben op allerlei voorzieningen in de samenleving acht de GL-fractie het van belang in dit kader op de begroting te letten.

Spreker sluit zich aan bij de opmerkingen van de CDA-fractie over tot het Structuurfonds. Een vergelijkbaar punt is de voor-financiering (blz. 20). De lage rentestand maakt voor-financiering wat makkelijker. Los daarvan is echter ook een discussie gaande met betrekking tot Randstadspoor; dit is één van de effecten van Prinsjesdag. De GL-fractie informeert of de provincie, indien het rijk toch alles zal financieren, bereid is hoger dan thans begroot voor te financieren om een snelle realisatie van Randstadspoor mogelijk te maken.

Ter zake bijlage 5.3 met voorstellen nieuw beleid, valt op dat het veel zaken naar de diensten zelf gaan; de onderbouwing daarvan ontbreekt.

Met betrekking tot de financiering van de renovatie van het provinciehuis (blz. 145) valt het spreker op dat de provincie niet voor groot onderhoud reserveert. Als er wat moet gebeuren, wordt dit op incidentele basis gefinancierd. Structurele uitgaven incidenteel financieren lijkt spreker geen verstandige politiek. Voor de toekomst zal dat z.i. op een andere wijze moeten worden benaderd.

Voorgaande sprekers hebben zich o.a. uitgelaten over het informatiegehalte van de diverse paragrafen. Wat spreker het meest opvalt, is de uiteenlopendheid van de indicatoren. Dit is echter een proces dat in ontwikkeling is. Een aantal indicatoren is echter al wel betrouwbaar en de vraag is hoe GS reageren indien de aan de indicatoren verbonden doelstellingen niet worden gehaald.

Tot slot informeert spreker of de onderhavige begroting nog een reserve bevat.

De heer Bijkerk vestigt de aandacht op Agenda 2010 met name een tweetal projecten. Over het project Hart van de Heuvelrug bereiken spreker goede berichten. Convenanten worden getekend en vele participanten sluiten zich aan. Het laatste is ook direct het punt van zorg. Het aantal participanten wordt dermate groot, dat de vraag is of de slagkracht in dit project wel

gegarandeerd blijft. Voorts acht spreker een essentieel onderdeel, dat nagedacht gaat worden over grondbeleid. Spreker informeert hoe beide zaken worden aangepakt.

Over het project Nieuw Wonen is de GL-fractie zeer ontevreden. Spreker mist duidelijkheid over de vraag waar dit onderwerp nu moet worden besproken. Thans gebeurt dit in deze commissie naar aanleiding van de brief van de gemeente Veenendaal, maar inhoudelijk is het veel meer een kwestie van REG en ZWC. De GL-fractie heeft grote moeite met het feit dat GS hebben besloten in plaats van een nieuw wijk twee bestaande wijken aan te pakken (blz. 49). Agenda 2010 is echter door PS in een plenair, waarbij PS met name ten aanzien van dit project een bewust politiek bestuurkeuze hebben gemaakt voor een bestaande- en een nieuwe wijk. GS kunnen daar niet zo maar van afwijken. Dat vereist een inhoudelijke discussie in de staten c.q. in de statencommissie en tot die tijd kan er in de visie van de GL-fractie geen sprake zijn van een besluit.

Inhoudelijk vraagt spreker zich af waarom twee bestaande wijken zouden moeten worden aangepakt. Twee keer hetzelfde doen is inhoudelijk niet interessant omdat het om een pilot gaat.

Naar aanleiding van de brief van de gemeente Veenendaal heeft spreker de indruk, dat er in het voorjaar iets mis is gegaan in de communicatie. Spreker zou het betreuren indien dit project, dat inmiddels alleszins reëel oogt op basis van de overgelegde stukken, hierdoor op voorhand afvalt. Spreker pleit ervoor nogmaals serieus naar Veenendaal-oost te kijken. Het mag wat de GL-fractie betreft ook een project in een andere plaats worden, mits de essentie van een bestaande- en een nieuwe wijk wordt gehandhaafd.

De heer Vos constateert dat alle fracties hun inhoudelijke opmerkingen bewaren voor de plenaire vergadering en in de commissievergadering slechts vragen worden gesteld om op basis van de beantwoording een standpunt te kunnen formuleren. Met deze werkwijze kan behandeling van de begroting in de commissievergaderingen wel worden afgeschaft. In zijn visie is de begroting juist op grond van het dualisme het instrument om kaders te stellen vanuit PS. Een controlmechanisme moet juist ook bij een rekening worden geëffectueerd. In die zin deelt de VVD-fractie de opvattingen van de CDA-fractie dat de thans voorliggende begroting nog onvoldoende inzicht geeft.

Spreker onderschrijft voorts de opmerking van de kosten van dualisering en de opmerking over de tabellen aan het eind van de programma's. Op het moment dat sprake is van absolute getallen wordt een en ander inzichtelijker. De taakstellingen die door de diensten worden ingevuld op grond van de huidige, niet volledige formatie, zijn niet gebaseerd op daadwerkelijk gemaakte keuzes maar op een stuk ruimte die al in de formatie zat. Bij de plenaire behandeling komt de VVD-fractie hierop nader terug.

De VVD-fractie maakt zich zorgen over de treasury, de kapitaalmarkt met name de effecten daarvan en de wijze waarop daarmee rekening is gehouden in de begroting en in het meerjaren perspectief. Hetzelfde geldt voor de effecten van Prinsjesdag; niet alleen de effecten op de provincie zelf maar ook op de gemeenten. De vraag is of dit tot toename van art. 12 situaties leidt.

De brief van GL en CU onderschrijft de VVD-fractie in grote lijnen.

Ten aanzien van de brief van de gemeente Veenendaal merkt spreker op dat ook de VVD-fractie van mening is dat Veenendaal-oost binnen de uitgangspunten van Agenda 2010 valt en dat hiervan slechts op basis van hele goede argumenten vanaf geweken kan worden. De wijze waarop een en ander thans in de onderhavige begroting is verwoord doet geen recht aan de besluitvorming in PS over Agenda 2010.

De heer Gaaijkema deelt mede dat de D66-fractie de mening, dat de onderhavige begroting duidelijk is, niet geheel deelt. De € 40 miljoen die GS voornemens zijn in 2004 uit te geven is niet verklaard. De D66-fractie sluit zich in deze aan bij de schriftelijke vragen van GL en CU. Ook voor de Agenda 2010 is een bedrag van € 11,5 miljoen opgenomen waarvan niet duidelijk is waar het heen gaat. In 2006 kan worden volstaan met € 3,0 miljoen voor de

uitvoering van precies hetzelfde programma. Het is spreker niet duidelijk waarom daarvoor in 2004 € 11,5 miljoen nodig is. Hij verzoekt om een nadere toelichting GS en PS willen graag met elkaar afspraken maken over het ambitieniveau van dit college. Het verheugt spreker in deze, dat voor alle indicatoren/maatschappelijke effecten een getal is opgenomen alhoewel de inhoud wat mager is waardoor er nog niet een erg hoog ambitieniveau uitgehaald kan worden en ook bij de meetbaarheid vraagtekens kunnen worden geplaatst. Het college durft echter indicatoren af te spreken om doelstellingen voor het komende jaar neer te zetten. Dat betekent dat thans de volgende stap moet worden gezet en afspraken moeten worden gemaakt over hoe dit wordt gemeten en de wijze waarop de staten een en ander gerapporteerd krijgen. PS zullen dat goed moeten controleren en GS daarop afrekenen. Indien PS van mening zijn dat de ambities toch wat te laag waren, dan kunnen zij daarop een volgende keer heel nadrukkelijk sturen en daarover nieuwe afspraken maken. De D66-fractie plaatst een kanttekening bij de verhoging van de opcenten omdat dit op een moment komt dat de bevolking het al echt moeilijk gaat krijgen door de door de regering aangekondigde maatregelen. Spreker informeert hoe GS hier tegenover staan maar vooral ook de andere fracties.

De heer Van Leeuwen deelt mede dat ook de SGP-fractie van mening is dat deze begroting behoorlijk in de steigers staat. Er zijn duidelijk stappen in de goede richting gezet. GS durven zich kwetsbaar op te stellen door zich zowel in- als extern te laten meten. De vraag is hoe die meting wordt geëvalueerd. De staten zullen GS op de instrumenten die worden ingezet mogen afrekenen. Op dat punt schiet de inleiding op de begroting beleidsmatig tekort. Spreker verzoekt meer helderheid ten aanzien van het perspectief. Wellicht dat in de voorjaarsnota op dat punt een stuk helderheid kan worden verschaft.

Spreker onderschrijft dat de rapportages nog niet eenduidig zijn opgesteld, maar dat is z.i. ook een kwestie van ontwikkeling. Belangrijker vindt hij dat de doelstellingen meten/weten verder worden ontwikkeld. Anders blijft het hangen in goede voornemens.

Gesteld wordt dat de professionele slag met werken in projecten duidelijk wordt gemaakt.

Spreker memoreert dat in 2002 door de SGP-fractie een motie is ingediend over flexibele inzet van nieuw benoemd personeel (concernpool). Indertijd is de toezegging gedaan dat dat zou terugkomen in een rapportage. Spreker vindt dit tot op heden nergens terug.

Spreker plaatst een kanttekening bij de eerste bezuinigingsslag. Indien nu al bekend is dat investeringen in strategische beleidsplannen pas volgend jaar worden ingezet, is het de vraag of wel kan worden gesteld dat een bezuiniging wordt gehaald. De SGP-fractie is van mening dat de realiteitswaarde van de investeringbedragen hard moet zijn.

De vragen van GL en CU ten aanzien van de systematiek van de begroting en de behandeling daarvan ondersteunt de SGP-fractie; hetzelfde geldt voor de vraag over de effecten van Prinsjesdag en het Structuurfonds. Uit een oogpunt van de dualisme zullen PS in een vroeg stadium over de uitkomsten van het nader intern onderzoek ten aanzien van het voortzetten van het Structuurfonds in relatie tot de lage rentestand moeten worden geïnformeerd zodat de standpunten van GS en PS in deze op een goede wijze kunnen worden afgestemd.

De heer Streefland merkt op dat de CU-fractie in de eerste plaats de beantwoording op de vragen die zij gezamenlijk met de GL-fractie hebben gesteld afwachten. Voorts zal de CU-fractie een aantal zaken naar voren brengen tijdens de plenaire vergadering.

Spreker vestigt vervolgens de aandacht op blz. 6, waarin gesproken wordt over de doelmatigheid en de effectiviteit. Hierbij wordt o.a. de rekenkamer en de concerncontroller genoemd Spreker mist wat de rol van de accountant in deze zou moeten en kunnen zijn.

Op blz. 7 staat dat de ambitie van de provinciale organisatie niet is te komen tot verantwoorde beleidstukken. Spreker neemt aan dat het tegenovergestelde wordt bedoeld. Met betrekking tot de laatste zin verheugt het spreker dat de lat om de ambitie te halen hoog wordt gelegd.

Tot slot informeert spreker of al duidelijk is, hoeveel op het provinciefonds wordt gekort en zo ja, of dit niet in deze begroting moet worden verwerkt.

De heer Van de Groep deelt mede dat de CU-fractie zich met betrekking tot het project Nieuw Wonen aansluit bij het betoog van voorgaande sprekers. Van belang is dat het statenbesluit vooralsnog uitgangspunt blijft. GS zijn hierop al eerder aangesproken in de commissie REG. In die zin verbaast de passage op blz. 49 de CU-fractie ten zeerste.

Vervolgens stelt spreker vast, dat de begroting feitelijk nog steeds op dezelfde wijze wordt behandeld als in voorgaande jaren. Indien men hieraan meer duaal vorm wil geven, zou kunnen worden gedacht aan de wijze waarop Den Haag hiermee omgaat: een presentatie van de begroting en de beleidsvoornemens door GS, vervolgens een debat over de hoofdlijnen die men algemene beschouwingen zou kunnen noemen, hierna een inhoudelijke behandeling in de commissies en tot slot vaststelling in PS. Spreker stelt deze werkwijze vanaf volgend jaar voor.

Mw. Jonkers deelt mede dat ook de SP-fractie moeite had met deze begroting. In die zin is spreekster benieuwd naar de beantwoording op de schriftelijke vragen van GL en CU. Dit geldt eveneens voor de beantwoording van de vraag over Prinsjesdag. Wat betreft de indicatoren sluit spreekster zich aan bij de opmerkingen van de D66-fractie. In dit kader pleit zij ervoor de gerealiseerde cijfers over 2002 toe te voegen. De SP-fractie is geen voorstander van de verhoging van de opcenten. Het voorstel van de CU-fractie met betrekking tot de behandeling van toekomstige begrotingen spreekt haar aan.

Ten aanzien van de paragraaf Algemeen Bestuur deelt spreekster mede dat het blad Prov (blz. 32) wat haar betreft mag worden afgeschaft. Zij ziet ook het nut niet in van het internet publiekspanel. In paragraaf 3.1.4, de Provinciale servicedienst, wordt gesproken over een nieuw contract met de catering. In navolging van GL pleit de SP-fractie, in de lijn met de uitgangspunten in het streekplan, voor een biologische catering. De opmerking, dat in de organisatie geen draagvlak is voor digitale documentontsluiting (blz. 46), verbaast spreekster ten zeerste; dit baart haar zorgen. De overige opmerkingen zullen in de plenaire vergadering naar voren worden gebracht.

Gedeputeerde Van Bergen gaat over tot beantwoording. De complimenten die vanuit verschillende fracties zijn uitgesproken over het voorbereidende werk speelt spreker graag door naar de ambtelijke organisatie. Voorts hecht spreker eraan op te merken dat de commissie BEM er goed in is geslaagd de onderhavige begroting op hoofdlijnen te beoordelen.

Spreker onderschrijft, dat de indicatoren voor provinciale producten en maatschappelijke effecten nog niet evenwichtig over alle programma's zijn verdeeld. Er is nog een verbeterslag nodig. Een en ander zal moeten worden toegespitst op concrete beleidsterreinen. Die discussie willen GS de komende tijd met PS voeren. Dat laat onverlet dat GS ook een eigen verantwoordelijkheid heeft en met de diensten al werken aan de verdere ontwikkeling van de indicatoren toegespitst op veranderende maatschappelijke ontwikkelingen. In de Rekening wordt duidelijk of de voorgestelde indicatoren zijn gerealiseerd en onderbouwen GS de doelstellingen die niet zijn gehaald. Dat geeft PS vervolgens een handvat voor de begroting van volgend jaar.

Waardering is uitgesproken voor het feit dat GS zich zelf ook kwetsbaar opstellen. Hierbij wordt bedoeld op het nieuwe meetinstrument dat thans door KMPG wordt ontwikkeld.

Ruimte voor suggesties op dit punt is aanwezig. Zodra het meetinstrument wat verder is ontwikkeld, zal dit ook aan de commissie worden voorgelegd.

PS hebben bij de verkoop van de energiebedrijven vastgelegd, dat de hoofdsom in tact moet blijven; het jaarlijkse rendement wordt ingezet om de begroting sluitend te maken, projecten te realiseren (bijv. Agenda 2010) en om de wegvallende dividenden op te vangen. Het laatste was een structurele inkomstenbron. Ten aanzien van de hoofdsom moet voorzichtigheid worden betracht. Dit is nl. éénmalig geld. Indien daarvan delen worden uitgegeven, wordt het structurele rendement lager en ontstaan problemen in de begroting en meerjarenramingen. PS

hebben destijds echter ook aangegeven dat in zeer bijzondere gevallen wel over het gebruik van de hoofdsom kan worden gesproken. Op het moment dat dat nodig is, zal de discussie daarover moeten worden gestart.

De vorige PS hebben geopteerd voor één landelijke, onafhankelijke, Rekenkamer voor alle provincies; in het coalitieakkoord is dit standpunt overgenomen. De discussie in den lande is nog niet afgerond. Spreker schat in dat een en ander zal resulteren in enkele regionale Rekenkamers. De Rekenkamer wordt niet voor 1 januari 2005 geëffectueerd.

Voorzichtigheidshalve is in het coalitieakkoord vanaf 2005 € 7 ton opgenomen. Dat is het bedrag, dat nodig is indien gekozen wordt voor de maximale variant van volledige zelfstandigheid per provincie. GS constateren dat de concernstaf van de provincie grote achterstanden en tekorten heeft. GS hebben het veilig geoordeeld € 2 van eerdergenoemde € 7 ton te benutten voor het werkwerken van de achterstanden en tekorten. Dit gaat niet ten koste van de financiële onderbouwing van de rekenkamer.

Naar aanleiding van de opmerkingen van de accountant wordt op dit moment per directie aan een actieplan gewerkt voor de versteviging van de juridische kwaliteit. GS hopen daarmee de door de accountant gesignaleerde zwakke plekken in de organisatie op een solide manier in te vullen.

GL, CU en anderen hebben schriftelijke vragen gesteld over stukken die ten grondslag liggen aan deze begroting. De beantwoording volgt deze week. Vooruitlopende hierop deelt spreker mede dat het volledige overdrachtsdocument beschikbaar komt. Dat bijlage 5.4 niet is voorzien van een toelichting is een omissie. Die toelichting wordt meegenomen in de beantwoording. Alle bedragen uit het coalitieakkoord zijn opgenomen in de begroting. De bedragen zijn echter nog niet toebedeeld aan de afzonderlijke programmaonderdelen maar vooralsnog opgenomen als stelposten onder de algemene middelen en daarmee veiliggesteld. De reden hiervan is dat alle projecten die in het coalitieakkoord zijn opgenomen nagenoeg allemaal nog een uitwerking moeten krijgen. Op het moment dat GS met een uitgewerkt voorstel naar PS komen en PS hiermee instemmen wordt een stelpost uit de algemene middelen via een technische begrotingswijziging doorgesluisd naar het desbetreffende programmaonderdeel.

De begrotingsvoorbereiding sluit op 30 juni. Dat is de systematiek. Alle informatie na 30 juni telt niet meer mee voor de begroting van het daarop volgende jaar. Dat wordt meegenomen in de Voorjaarsnota. Zeer uitzonderlijke gevallen kunnen worden besproken in het kader van de Bestuursrapportage. Een en ander houdt in dat de junicirculaire, waarin de gegevens over het Provinciefonds staan, is meegenomen. Overigens is voor 2004 nauwelijks sprake van effecten van Prinsjesdag. Spreker pleit ervoor vast te houden aan de systematiek de begroting te baseren op de cijfers tot 1 juli. In de eerste plaats oplopend tot € 50 miljoen voor de terreinen genoemd in het coalitieakkoord. Omdat de rente nu laag is, kan met een bedrag oplopende tot € 50 miljoen meer worden voor-gefinancierd, waaraan GS de komende jaren ook ruim invulling hopen te geven omdat het gederfde rendement is ingeboekt in de meerjaren cijfers. In de tweede plaats is besloten voor Randstadspoor binnen het financiële raamwerk van het SMPU middelen beschikbaar te stellen. Voor de IME is een apart fonds en binnen dat fonds wordt de gederfde rente die te maken heeft met de voor-financiering Randstadspoor (het provinciale aandeel daarin). Iets meer voor-financiering is niet nodig, omdat met alle betrokken actoren is overeengekomen dat ieder een aandeel voor zijn rekening neemt. Voor meer details verwijst spreker naar de commissie IME.

Er wordt wel degelijk gereserveerd voor groot onderhoud.

Er zit geen rek meer in de begroting. De enige reserve die wordt ingebouwd is jaarlijks € 10 miljoen voor calamiteiten en € 5 ton in 2004 voor onvoorzien. Ruimte moet worden gevonden door verschuivingen, keuzes, e.d.

De bezuinigingen in 2004 hebben drie oorzaken: de korting op het Provinciefonds, minder inkomsten opcenten motorrijtuigenbelasting, lager redement op het vermogen. Met betrekking

tot de eerste twee is in het coalitieakkoord bepaald het tekort af te dekken door bezuinigingen op de organisatie/taken. Voor 2004 is dat incidenteel ingevuld. Hiermee is nog geen voorschot genomen op de KWATTA-discussie die de structurele doorvoering voor de jaren daarna moet opleveren. Voor de tegenvallers in de rente is de € 5 miljoen die oningevuld boven de strategische plannen is gehangen voor 2004 bevroren. Bij de Voorjaarsnota komen GS hierop nader terug.

De kortingen op het Gemeentefonds tikken harder door dan op het Provinciefonds. Jaarlijks voert spreker met een aantal gemeenten gesprekken over het sluitend krijgen van de begroting op straffe van preventief toezicht komen. Spreker heeft nog geen aanwijzing dat een gemeente in een art. 12 situatie dreigt terecht te komen.

De twijfel over de verhoging van de opcenten verrast spreker. GS hebben de opcenten nauwelijks verhoogd. De provincie volgt slechts de jaarlijkse trend. Overigens hecht spreker eraan erop te wijzen dat de onbenutte belastingcapaciteit in deze provincie € 30 miljoen bedraagt. Het rijk zal nooit kijken naar het vermogen van provincies, maar altijd naar de budgettaire ruimte als gevolg van bijv. onbenutte belastingcapaciteit.

De rol van de accountant wordt wettelijk voorgeschreven in de comptabiliteitsvoorschriften en staat daarmee onomstreden vast. De accountant heeft twee belangrijke taken: een oordeel over de rechtmatigheid van de middelen en de weergave van de jaarcijfers. Naast de rol van de accountant heeft de provincie een aantal andere toetsmomenten zoals de beleidsaudit, de Rekenkamerfunctie vanaf 2005, het KPMG-meetinstrument.

Het voorstel met betrekking tot een andere wijze van begrotingsbehandeling wacht spreker af. De heer Staal merkt op het begrip geheimhouding niet onmiddellijk te verbinden aan het begrip democratie. In het kader van het dualisme is een verordening vastgesteld die uit twee onderdelen bestaat: het vragen van inlichtingen en het verzoeken om ambtelijke bijstand. Alleen met betrekking tot de ambtelijke bijstand is iets gezegd over geheimhouding. Spreker memoreert dat hij PS de geheimhouding op het gebied van ambtelijke bijstand heeft ontraden. In dit kader ligt ook nog een brief bij BiZa over de vraag in hoeverre de geheimhouding op gespannen voet staat met de wetgeving rondom de eedsaflegging door ambtenaren. Voorts wijst spreker erop dat de organisatie nu eenmaal zo is ingericht, dat GS werkgever zijn en de ambtenaren daarmee ondergeschikt zijn aan GS en niet aan PS.

Gedeputeerde Lokker onderschrijft dat kritisch moet worden gekeken naar de kosten van dualisering en in hoeverre zaken worden toegeschreven aan het GS-apparaat dan wel aan het PS-apparaat, zodat na een jaar de inverdien-effecten wellicht kunnen worden vastgesteld. In deze zal de vinger aan de pols worden gehouden en spreker stelt voor hierover nogmaals van gedachten te wisselen over ca. een half jaar.

Dit lijkt de heer Van Bokkem een goed voorstel mits daarop wel wordt gemeten en hieraan een aparte kostenplaats wordt gegeven zodat een en ander inzichtelijker wordt.

Gedeputeerde Lokker zegt toe die poging te zullen wagen.

Met betrekking tot Agenda 2010 hebben PS de projecten vastgesteld en daarbij financiële middelen beschikbaar gesteld. Het budget is in eerste instantie globaal toegedeeld aan de afzonderlijke projecten. Thans wordt gewerkt aan concrete projectbeschrijvingen die ook kunnen worden voorzien van een nauwkeuriger begroting. Op het moment dat dat beeld wat duidelijker is, zal dit ook aan de commissie worden gepresenteerd. GS gaan er vanuit dat PS de opdracht hebben gegeven de 10 projecten uit te voeren voor het beschikbaar gestelde bedrag. Het is z.i. niet verstandig op elk onderdeel de discussie aan te gaan of het bedrag wel op de juiste manier op de juiste plek terecht is gekomen.

Gedeputeerde Streng onderschrijft in het kader van het project Hart van de Heuvelrug dat naarmate het aantal deelnemers groter wordt de slagkracht in het geding dreigt te komen. Aan de voortdurende verzoeken om in het platform te mogen participeren wordt dan ook geen gehoor gegeven. Met betrekking tot de invulling van het proces wordt thans heel sterk gezocht naar combinaties van projecten waarbij de verevening, dat een wezenlijk onderdeel is van dit

project, goed tot zijn recht kan komen. Begin volgend jaar hoopt spreker ter zake tot een concreet resultaat te kunnen komen. Met betrekking tot het grondbeleid verwijst spreker naar blz. 160 van de begroting. Hieraan voegt spreker toe dat GS hebben afgesproken daarbij een actievere, zij het wel voorzichtige, rol te zullen gaan spelen. GS staan voor op grond van de ervaringen die worden opgedaan toe te groeien naar een meer geformaliseerd beleid in deze. Spreker onderschrijft dat er geen beleidskader is voor beheer en onderhoud van het provinciehuis. Daaraan moet nog invulling worden gegeven. Dat vergt nogal wat werk en spreker stelt zich voor dit te doen als er duidelijkheid is over de toekomstige huisvesting. Als het gaat om de vraag of er 'lucht' is in de formatie wordt daarbij in de visie van spreker ook gedoeld op de KWATTA-operatie. In dat kader wordt de takendiscussie gevoerd en wil GS het kwaliteitsbeeld neerzetten dat in 2007 wordt voorgestaan. In de Voorjaarsnota komen GS hierop nader terug.

Van een flexibele concernpool is in feite al sprake in de vorm van het interim-team. Dit team bestaat uit ca. 60 medewerkers die wisselend worden ingezet op projecten. Daarnaast is een aparte pool voor de Handhaving. In de visie van kunnen nooit alle medewerkers flexibel inzetbaar zijn omdat een aantal taken specifieke kennis en continuïteit vereist.

De internetsite wordt voortdurend aangepast, maar spreker bereiken meerdere geluiden dat de internetsite verbetering behoeft. Hij staat open voor praktische suggesties in deze.

Gedeputeerde Kamp merkt met betrekking tot de maatschappelijke effecten van het communicatiebeleid op dat de positieve reacties thans zijn gebaseerd op enkele globale peilingen (o.a. tijdens het nieuwjaarsmuziekfeest). Indien GS andere zaken zou willen weten met betrekking tot de effecten vereist dit een grondig onderzoek.

Met betrekking tot de brief van de gemeente Veenendaal bevestigt spreekster, dat PS indertijd gesproken hebben over een nieuwe en een oude wijk. Voor de nieuwe had niemand zich aangemeld en heeft de provincie zelf de gemeente Veenendaal op basis van de uitgangspunten Nieuw Wonen benaderd. Met Veenendaal zijn vele gesprekken gevoerd. Uiteindelijk is, niet alleen op grond van de communicatie, maar op inhoudelijke gronden geconcludeerd dat het project niet haalbaar is, hetgeen spreekster ten zeerste betreurt. Op grond van het vorenstaande zijn GS verdergegaan met twee bestaande wijken, weliswaar bestaand, maar wel verschillend; de één komt vanuit de herstructurering en de ander vanuit zorg en welzijn. Dat zijn twee heel verschillende trajecten met verschillende problematieken.

Tot slot deelt spreekster mede dat dit onderwerp wordt geagendeerd voor de volgende vergadering met uitnodiging van de inhoudelijke commissies. Op dat moment kan uitbreider worden ingegaan op de wegging die is gemaakt en de argumenten.

De voorzitter geeft de commissie in tweede termijn het woord.

Mw. Swets heeft nog geen antwoord op haar vraag met betrekking tot de absolute getallen. Met betrekking tot de geheimhouding bedankt spreekster de CvdK voor zijn uitleg. Zij vraagt zich echter af, of dit ook is wat iedereen heeft bedoeld. Wellicht biedt een oplossing de moties te laten vallen onder de ambtelijke bijstand. Zij informeert naar de mening van de overige fracties in deze.

De heer Levering ondersteunt het voorstel van de CU-fractie met betrekking tot de behandeling van de begroting. Spreker betreurt het dat GS daarop niet reageren.

De heer Van Bokkem hecht er in het kader van het project Nieuw Wonen aan op te merken dat de PvdA-fractie vooralsnog vasthoudt aan het uitgangspunt van een bestaande- en een nieuwe wijk. Spreker acht in dit kader de afwijzing van Veenendaal-oost als nieuwe wijk een gemiste kans.

De heer Bijkerk merkt met betrekking tot het project Nieuw Wonen op dat de gedeputeerde in haar beantwoording voorbij gaat aan de kern, dat GS een besluit hebben genomen zonder dat PS zijn geraadpleegd. Z.i. kan er derhalve geen sprake zijn van een besluit, maar hooguit van

een voorstel van GS; PS hebben een dergelijk voorstel echter nog niet gezien. Spreker stelt vast dat de fracties in meerderheid wensen vast te houden aan het uitgangspunt van een bestaande- en een nieuwe wijk en van mening zijn dat ter zake de nieuwe wijk een reële kans ligt in de gemeente Veenendaal. Op grond hiervan informeert spreker of GS niet bereid zijn dit nogmaals in overweging te nemen en bestuurlijk af te stemmen met Veenendaal. Wel hecht spreker in deze aan een terugkoppeling voor 10 november a.s. omdat de GL-fractie overweegt hierop tijdens de begrotingsbehandeling terug te komen.

De heer Nugteren deelt mede dat de GL-fractie toegezegde beantwoording op de schriftelijke van GL en CU vragen afwacht. Vooruitlopende hierop deelt spreker mede dat de begrotingsmethodiek bekend en helder is. Dit neemt echter niet het bezwaar weg dat GL en CU hebben geprobeerd aan te geven. Wat betreft de indicatoren kan spreker zich in grote lijnen vinden in het antwoord van de gedeputeerde. Spreker mist echter een antwoord op de vraag wat GS zelf zullen doen indien bepaalde doelstellingen niet worden gehaald. Op onderdelen als Randstadspoor en Provinciehuis komt de GL-fractie op een ander moment nader terug.

De heer Vos deelt mede dat de VVD-fractie zich kan vinden in het voorstel van de CU-fractie met betrekking tot de begrotingsbehandeling. Wel zou spreker daarbij het element van het met elkaar (PS) in gesprek gaan, nadrukkelijker willen meenemen.

Spreker onderschrijft dat voor de systematiek een ijkpunt nodig is. GS moeten er z.i. echter niet voor terugdeinzen een nota van actualisatie aan te bieden indien er wijzigingen zijn die het begrotingsbeeld zowel in positieve als negatieve zin sterk verstoren zodat PS in de gelegenheid worden gesteld dit in hun beschouwingen mee te nemen.

Spreker constateert dat het Gemeentefonds bij de herverdeling op een aantal onderdelen in het puntensysteem is aangescherpt en herschikt. Een belangrijke maatstaf voor de rijksoverheid is juist de onbenutte belastingcapaciteit bij gemeenten aan te pakken. Spreker acht het niet nodig te streven naar benutting van de maximale belastingcapaciteit. Lagere uitkeringen uit het Provinciefonds als systematiek moeten z.i. primair worden gezocht in bezuinigingen.

De heer Gaaijkema constateert dat de D66-fractie drie vragen heeft gesteld en op twee vragen een antwoord krijgt in de zin van uitleg van de methodiek. De systematiek is wel bekend. De vragen waren inhoudelijk van aard en spreker ziet daar graag nog een inhoudelijk antwoord op.

Het antwoord van de gedeputeerde dat het hem niet verstandig lijkt een inhoudelijke onderbouwing te vragen van Agenda 2010 verbaast spreker. Van PS kan toch niet worden verwacht akkoord te gaan met een begroting zonder onderbouwing waarvoor het geld is bedoeld.

De heer Van Leeuwen deelt mede dat hij ten aanzien van de flexibele pool doelt op motie nr. 13 die in 2002 met de Katernota is ingediend. Toegezegd is dat die pool expliciet in de rapportages (ook rondom de begroting) inzichtelijk zou blijven worden gemaakt om te voorkomen dat de pool verdwijnt.

Met betrekking tot de ontwikkelingen rondom het Structuurfonds was de vraag PS hierbij op grond van het dualisme tijdig te betrekken, zodat met elkaar van gedachten kan worden gewisseld over de keuzes, waarna op basis daarvan gekomen kan worden tot beleid. Onder verwijzing naar de voorlichtingsbijeenkomst over de begroting waarin de gedeputeerde aangaf dat de speelruimte van PS gering is, in verband met het coalitieakkoord, informeert spreker hoe dual, dan wel monistisch de gedeputeerde staat in deze begrotingsbehandeling. De heer Van de Groep steunt de laatste vraag en merkt op hierover nader van gedachten te willen wisselen op 10 november a.s.

Spreker kan zich voorstellen dat over zijn voorstel met betrekking tot de begrotingsbehandeling onderling nader van gedachten wordt gewisseld in de werkgroep dualisme of in een overleg tussen de fractievoorzitters. Ook spreker vindt het teleurstellend dat vanuit GS geen enkele reactie komt. Wel verheugt het spreker dat de VVD-fractie in

tegenstelling tot vorig jaar van mening is dat in voorkomende gevallen wijzigingen die zich na 30 juni voordoen meegenomen moeten kunnen worden in de begroting.
De CU-fractie ziet op voorhand geen problemen met de Verordening ambtelijke bijstand.

Gedeputeerde Van Bergen merkt op dat PS te allen tijde het budgetrecht behouden op het niveau van de programmabegroting. Dat betekent dat alles waarmee GS komen in PS ter discussie staat. GS zijn echter in het kader van de begroting gehouden aan het coalitieakkoord. Zo zijn de verhoudingen. Op het moment dat er gewijzigde maatschappelijke inzichten zijn waardoor GS op onderdelen van het coalitieakkoord afwijkt, wordt dit aan PS voorgelegd. Op alle momenten zijn PS en GS maar ook vooral PS onderling met elkaar in debat. Zolang van het tegendeel geen sprake is, houdt spreker vooralsnog vast aan zijn uitspraak, dat het coalitieakkoord staat als een huis.

Spreker neemt de opmerking over de absolute getallen in relatie tot de verschillenanalyse mee.

Een voorstel met betrekking tot wijziging van de begrotingsbehandeling is in eerste instantie een zaak van PS.

Spreker hecht eraan vast te houden aan de bestaande begrotingssystematiek met de toezegging dat eventuele afwijkingen voor het lopende begrotingsjaar als gevolg van Prinsjesdag in de 1^e Bestuursrapportage zullen worden meegenomen.

Spreker onderschrijft dat in het coalitieakkoord is afgesproken dat de lagere uitkering uit het Provinciefonds wordt opgevangen door middel van bezuinigingen.

In de visie van spreker heeft hij de vragen van de D66-fractie wel inhoudelijk beantwoord. De heer Gaaikema vestigt met name de aandacht op € 11,5 miljoen voor Agenda 2010. De D66-fractie mist de projectbegrotingen.

Gedeputeerde Van Bergen bevestigt het vorenstaande. Dat is de verworvenheid van de dualisering. PS beslissen op programabegrotingsniveau.

Gedeputeerde Kamp deelt mede er persoonlijk op grond van bepaalde argumenten niets voor te voelen opnieuw in gesprek te gaan met de gemeente Veenendaal. Zij zou het betreuren indien de commissie dit van GS vraagt voordat de argumenten zijn uitgewisseld. Tijdens het overleg is gebleken dat de aanwezige marktpartij, die de gronden bezit, geen reële mogelijkheden ziet in het project. De gemeente Veenendaal bekijkt het project op een wijze die GS niet voorstaan. De gemeente ziet in deze voor de provincie slechts een rol als subsidieverstrekker. Zoals gezegd betreurt spreekster de afwijzing van de gemeente omdat Veenendaal-oost op grond van de criteria de enige geschikte plek voor het project Nieuw Wonen is in de provincie.

De heer Bijkerk merkt op dat het probleem zich toespitst op het feit dat in de begroting een besluit is genomen zonder dat PS daarover zijn geraadpleegd. In de afgelopen maanden zijn in diverse commissies vragen gesteld, omdat PS geluiden bereikten dat het niet goed ging met het project Nieuw Wonen. Hierop is door GS nooit gereageerd. Pas nu komt de gedeputeerde met argumenten. De GL-fractie zal zich hierop nader beraden maar sluit niet uit dat zij hierop op 10 november a.s. nader terugkomen.

De heer Staal hecht eraan op te merken er geen enkele behoefte aan te hebben een probleem te creëren rondom het geheimhoudingsartikel. Hij heeft in dit kader slechts gewezen op de regels. Z.i. moeten PS veel meer kijken naar de mores in dit huis. Als PS in hun controlerende taak hulp van ambtenaren nodig hebben, is het een kwestie van fatsoen naar elkaar hoe een ambtenaar en gedeputeerden daarmee omspringen. In het verband van het fractievoorzitters-overleg kunnen daar afspraken over worden gemaakt.

6. 8^c Begrotingswijziging

De voorzitter stelt voor dit stuk als sterstuk te agenderen voor PS. De commissie gaat hiermee akkoord.

7. Communicatiefunctie

De heer Ditewig vestigt de aandacht op blz. 2 met name de drie aanbevelingen. De VVD-fractie informeert of GS van mening zijn dat dit op deze wijze moet worden gedaan. Spreker is van mening dat dit op zich concreter kan. Daarbij bestaat z.i. het gevaar dat men op de stoel van de gemeenteraden gaat zitten. Tot slot pleit spreker ervoor de digitale informatie daarin op te nemen.

Mw. Van Keulen vestigt de aandacht op blz. 6, waarin met name de communicatieadviseur van de statengriffie wordt genoemd. Spreekster maakt zich zorgen over de persberichten. Bijvoorbeeld met betrekking tot de discussie rondom de zendmastproblematiek had spreekster een persbericht namens de Staten verwacht.

Spreekster is niet onder de indruk van de onderbouwing van het al dan niet continueren van het Nieuwjaarsmuziekfeest. Zij informeert op welke wijze de enquête wordt afgenomen tijdens het feest. Voorts pleit zij ervoor de lijst van genodigden eens te bekijken, omdat het haar opvalt dat voor dergelijke evenementen altijd dezelfde personen worden uitgenodigd. Met betrekking tot het radioprogramma op zondagmorgen plaatst spreekster een kanttekening bij het feit dat vooraf een stuk moet worden ingeleverd over het te bespreken onderwerp. Dat kost heel veel tijd. Overigens informeert spreekster of cijfers over het specifieke bereik van Radio M Utrecht op zondagmorgen half tien kunnen worden verstrekt.

De heer Van Leeuwen vestigt de aandacht op de beantwoording van de vragen van de heer Bijkerk. De visie van de SGP-fractie ten aanzien van de communicatiemiddelen rondom het nieuwjaarsmuziekfeest, het gebruik van de skybox en de nieuwsbrieven (blz. 3) is bekend. In het kader van de organisatie van de Concerncommunicatie is gepleit voor centralisering. Op advies van de ambtelijke dienst wordt daartoe vooralsnog niet overgegaan. Spreker mist in deze een duidelijke onderbouwing. In zijn visie zouden de kwaliteit en de effectiviteit van de dienstverlening aanmerkelijk kunnen worden verhoogd door middel van centralisatie.

Spreker informeert waarom Zout van WEB, in tegenstelling tot de externe nieuwsbrieven van de andere diensten die zijn geïntegreerd in Prov, nog apart moet worden uitgegeven.

Tot slot hecht spreker eraan op te merken moeite te hebben met feit dat ter zake het radioprogramma op zondag wordt volstaan met de opmerking dat de SGP en de CU niet meedoen. Er zijn door beide fracties argumenten genoemd (o.a. dat de doelstelling absoluut niet wordt bereikt), waarop zou worden teruggekomen. Spreker verwacht dat dit punt in de totale rapportage op een andere wijze wordt meegenomen, dan deze wel heel magere benadering.

De heer Van de Groep sluit zich aan bij voorgaande sprekers. Over dit onderwerp is ook in de vorige Statenperiode al heel veel gesproken. Spreker deelt mede zich zorgen te maken over het communicatiebeleid van de provincie en de uitvoering daarvan. Het beleid is op een versnipperde wijze tot stand gekomen. De doelstelling van communicatiebeleid van de provincie is niet helder. De samenhang in het uitvoeringsplan ontbreekt. Op grond van het vorenstaande is spreker van mening dat een en ander organisatorisch niet goed is geregeld. Daarin moet zo spoedig mogelijk verbetering komen. PS is bezig met de eigen communicatie maar is ook verantwoordelijk en kaderstellend voor de middelen die aan GS beschikbaar worden gesteld voor de communicatie.

Mw. Jonkers sluit zich in grote lijnen aan bij de opmerkingen van de CU-fractie. In het stuk stand van zaken wordt op blz. 2 gesproken over een elektronische knipselkrant. Dit is nieuw voor haar en indien deze knipselkrant bestaat acht spreekster het gewenst dat statenleden daarvan op de hoogte zijn. De persberichten van de provincie vindt spreekster nogal 'droog'. Wellicht dat daar nog eens naar kan worden gekeken. Prov kan wat de SP-fractie betreft

worden opgeheven; ook bij Jaarbeeld worden twijfels geplaatst. Over de internetsite is al gesproken en spreekster zal zeker reageren met enkele suggesties. Het is bekend dat de SP-fractie moeite heeft met het nieuwjaarsmuziekfeest en met name met het feit dat de kosten ieder jaar stijgen.

De heer Bijkerk bedankt GS en de ambtenaren in de eerste plaats voor de zeer uitgebreide informatie naar aanleiding van zijn vragen. Die informatie heeft zijn zorg echter niet verminderd. In de vorige Statenperiode is het communicatiebeleid een aantal keren onder de loep genomen en zijn er keuzes gemaakt en beleidlijnen uitgezet. Spreker onderschrijft de visie van de CU-fractie dat het proces is blijven steken zowel qua inhoud als qua organisatie. Naast een aantal goede zaken zoals bijv. rondom de Statenverkiezingen heeft de GL-fractie fundamentele twijfel bij het communicatiebeleid als het bijv. gaat om de TV-uitzendingen met gedeputeerden, het radioprogramma op zondagmorgen en het nieuwjaarsmuziekfeest. Hetzelfde geldt voor de organisatie. Twintig formatieplaatsen waarvan de helft centraal en de andere helft, decentraal vraagt in de visie van spreker om problemen.

Op grond van het bovenstaande stelt spreker voor in een van de komende vergaderingen een principiële discussie te voeren over de inhoud en de organisatie van het communicatiebeleid om de vervolgslog te kunnen maken op basis van de resultaten die zijn geboekt en af te spreken dat een en ander wordt meegenomen in de voorjaarsnota. Het vorenstaande spoort tevens met datgene dat in de beantwoording staat nl. dat een aantal zaken nog de komende maanden moet worden uitgezocht.

Mw. Van Bruggen ondersteunt het voorstel. Door de CU-fractie werd al aangegeven dat heel vaak is gediscussieerd over dit onderwerp in de vorige Staten. Als nieuw Statenlid miste spreekster die voorkennis. Wellicht is het mogelijk dat de afd. Communicatie een en ander samenvat en het integraal kader aangeeft waarbinnen de afgesproken kaders vallen. Tot slot merkt spreekster op dat de PvdA-fractie voor 2002 de concreet meetbare doelstellingen mist.

Mw. Van Raven deelt mede dat de CDA-fractie het voorstel van de heer Bijkerk steunt met in achtneming van de volgende suggesties. Spreekster is er geen voorstander van dat ten behoeve van die discussie weer nieuwe nota's worden opgesteld. Voor communicatie geldt dat er gecommuniceerd moet worden en niet dat een en ander alleen op papier wordt gezet. Wel is spreekster van mening dat iets moet worden gedaan aan de organisatie van de communicatie. Thans ligt in feite een overzicht voor van de activiteiten en niet wat/wie er is bereikt. Over de indicatoren zal duidelijkheid moeten komen. Hetzelfde geldt voor centraliseren dan wel decentraliseren. In het stuk constateert zij in deze een tegenstrijdigheid. Op blz. 2 staat dat de samenwerking van de centrale afdeling met de communicatieadviseurs van de diensten samenhang en kwaliteit in de mediacommunicatie waarborgt; op blz. 6 staat dat er duidelijke argumenten zijn voor decentralisatie. In het kader van een flexibele pool is spreekster van mening dat juist communicatie zich hiervoor leent, omdat de medewerkers met name goed moeten kunnen communiceren en mensen faciliteren die moeten communiceren. Hierbij behoeven zij inhoudelijk niet volledig op de hoogte te zijn van de onderwerpen; zij moeten de strategie kennen om daarmee om te gaan.

Op blz. 4 staat dat er waardering is voor de ambitie en de betrokkenheid van GS maar ook kritiek op het ontbreken van samenhang in beleid en de houding ten opzichte van gemeenten. Vervolgens staat er dat GS momenteel onderzoekt op welke wijze er regelmatig bij de buitenwacht onderzocht kan worden hoe men tegen de activiteiten aankijkt. Het onderzoek op onderzoek stoort spreekster.

De voorzitter constateert dat het voorstel van de heer Bijkerk unaniem wordt ondersteund. Spreker verzoekt de gedeputeerde de vragen tegen die achtergrond te beantwoorden.

Gedeputeerde Kamp zet uiteen dat het communicatiebeleid in januari 2002 is vastgesteld door PS. Daarbij spelen vijf pijlers een rol. Spreekster is er voorstander van aan die pijlers vorm en inhoud te geven. Wel onderschrijft spreekster dat er nog een aantal zaken moet gebeuren. Een

aantal fracties heeft kanttekeningen geplaatst bij onderdelen van de relatiecommunicatie. In algemene zin onderschrijft spreekster dat het wellicht een goede zaak is enige verschuiving aan te brengen tussen relatiecommunicatie en publiekscommunicatie. Bij publiekscommunicatie komen de Staten goed in beeld. Spreekster zou zich kunnen voorstellen dat GS en PS ieder vanuit de eigen verantwoordelijkheid met name over de publiekscommunicatie van gedachten wisselen.

In de discussie over centralisatie dan wel decentralisatie speelt de interne communicatie in relatie tot publiekscommunicatie een belangrijke rol. De decentrale medewerkers hebben soms te kampen met een 'loyaliteitsprobleem' in de richting van hun diensthoofd, waaraan ze ondergeschikt zijn en waarbij de interne communicatie een belangrijke rol speelt, en de gedeputeerde die het heel belangrijk vindt naar buiten toe te treden. Recent is een publicatie verschenen over centralisatie i.c. decentralisatie bij verschillende gemeenten en provincies. Uit de publicatie blijkt dat beide opties, met goede argumenten onderbouwd, worden gehanteerd. In de beleving van spreekster gaat het in deze organisatie niet de foute kant op. Wel acht zij het van belang, dat een centrale aansturing plaatsvindt. Dat is in de afgelopen periode in gang gezet, hetgeen ook bedoeld wordt in de onderhavige notitie. Spreekster is nog niet uit de vraag welke keuze zou moeten worden gemaakt voor deze organisatie.

Met het oog op de bezuinigingen acht spreekster het niet gewenst nu met wensenlijstjes te komen.

Met betrekking tot de opmerking over de hoeveelheid medewerkers in relatie tot de prestatie die wordt geleverd hecht spreekster eraan op te merken dat het aantal medewerkers bij de provincie bijv. ten opzichte van de stad Utrecht zeer bescheiden is. PS stellen een bedrag beschikbaar, waarvoor een bepaald aantal communicatiemedewerkers kan worden aangetrokken; bij dit aantal behoort ook een bepaalde hoeveelheid product.

Tot slot deelt spreekster mede dat, indien de bladen die geregeld verschijnen worden gehandhaafd, Prov Magazine h.i. een blad zou kunnen zijn dat wordt opgeheven.

De voorzitter informeert of de commissie naast de onderhavige stukken nog behoefte heeft aan aanvullende informatie om de discussie in de december c.q. januari-vergadering te kunnen voeren.

De heer Vos acht het gewenst indien de Staten de beschikking zouden kunnen krijgen over het wetenschappelijk onderzoek, dan wel het proefschrift van ca. 7 jaar geleden over 50 jaar effecten van overheidscommunicatie, gemeten bij gemeenten.

Vooruitlopende op de discussie hecht spreker eraan op te merken dat de VVD-fractie geen behoefte meer heeft aan een enquête over het al dan niet continueren van het nieuwjaarsmuziekfeest. Hij acht dit verspilling van tijd en geld. Wat hem betreft mag het nieuwjaarsmuziekfeest met ingang van 2005 worden afgeschaft.

De heer Ekkers voegt hieraan toe dat in zijn visie de discussie kan worden gevoerd op basis van de voorliggende stukken. Hij pleit er wel voor voor dit onderwerp voldoende tijd in te plannen op de agenda.

De heer Van Leeuwen is er ook geen voorstander van aan de voorliggende stukken een beleidsnotitie toe te voegen. Hij heeft echter wel behoefte aan een korte notitie waarin de beleidsvelden van communicatie worden neergezet, waar men de prioriteiten denkt te leggen en waartoe dit leidt zodat de discussie op basis daarvan kan worden gevoerd.

De heer Van der Groep ondersteunt voornoemd voorstel en het verzoek van Mw. Van Bruggen in eerste termijn ter zake.

Naar aanleiding van een desbetreffende vraag van gedeputeerde Kamp antwoordt de voorzitter dat in de onderhavige notitie de functies worden genoemd. De commissie heeft behoefte aan een visie en de doelstellingen ten aanzien van die functies en waar de samenhang uit blijkt.

Mw. Kamp zegt dit toe.

9a. Provinciale Rekenkamer

De voorzitter informeert of de commissie kan instemmen met de concept-brief d.d. 22 oktober jl. ter zake.

De heer Streefland hecht eraan mede te delen, dat de CU het standpunt dat ingenomen wordt in de brief van de sub-commissie niet deelt.

De voorzitter stelt vast dat de commissie, met uitzondering van de CU-fractie, instemt met de inhoud van de onderhavige concept-brief.

9b. KWATTA

De heer Bijkerk memoreert de mededeling van de gedeputeerde dat terzake KWATTA in het voorjaar nadere voorstellen van GS tegemoet kunnen worden gezien. In het kader van haar kaderstellende taak kan spreker zich voorstellen dat PS hierover ook discussiëren op het moment dat GS dat doen (december/januari) en niet pas reageren op een voorstel van GS. Dat vereist echter een wat andere organisatie van het vervolg-traject nl. dat het KWATTA-rapport ook voor bespreking wordt vrijgegeven.

De heer Ekkers ondersteunt het voorstel van de GL-fractie. Spreker onderschrijft de zelfstandige verantwoordelijkheid van de Staten in deze.

De voorzitter stelt vast dat het voorstel unaniem door de commissie wordt gesteund. Aan GS zal worden verzocht de KWATTA-rapportage ook aan de commissie te sturen. Spreker informeert wanneer de rapportage gereed is.

Gedeputeerde Streng kan zich de wens van de commissie voorstellen. De januari-vergadering lijkt spreker een goed tijdstip om te discussiëren over de randvoorwaarden; hij zegt toezending van de gespreksnotitie voor de DR toe.

10. Sluiting

De voorzitter bedankt alle aanwezigen en sluit om 22.45 uur de vergadering.